ספרי׳ — **אוצר החסידים** — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל
שביעי

שער
ששי

בשעה שהקדימו — תער״ב

יז. ד״ה אתם נצבים

•

מאת

כ״ק אדמו״ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש״ת

מוהר״ר שלום דובער

זצוקללה״ה נבג״מ זי״ע מליובאוויטש

– הוצאה חדשה עם תיקונים והוספות –

הוצאה מיוחדת לחבורת לומדי דא״ח
שע״י מרכז ׳היכל מנחם׳ - מאנסי
עם הגה״ח הרב לימא ווילהלם שליט״א

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פאַרקווייַ ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושלש לבריאה

שנת המאתיים להסתלקות־הילולא של כ״ק אדמו״ר הזקן

מפתח כללי

דבור המתחיל	תוכן התחלת המאמר	זמן אמירתו	עמוד
יז. אתם נצבים כו' מקיף הכללי טה"ע וטה"ת מקיף הפרטי — (סד־סז)		נצו"י	קסה

B'shaah Shehikdimu 5672
Discourses 17-20

Copyright © 2012
by

Kehot Publication Society
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Order Department
291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, in any form, without prior permission, in writing, from the publisher.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

ISBN 978-0-8266-6085-5

Printed in the United States of America

קכ **אתם**[1] נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם כו'[2], וידוע[3] דבכ"מ שנא' היום קאי על יום דר"ה, וכמו"כ מה שנא' כאן היום קאי ג"כ על ר"ה[4], דבר"ה נצבים כולם לפני ה'[5]. וצ"ל מהו"ע דבר"ה דוקא נצבים כולם לפני ה' כו'. והנה נצבים הוא ל' נפעל[6], שנפעלים מלמע', וצ"ל מה"ע שנש"י נפעלים מלמע' כו'. גם צ"ל מה שמפרט פרטי המדרי' שבנש"י, ראשיכם שבטיכם זקניכם כו', והלא אומר תחלה כולכם כו', ולמה צריך לפרט כל המדרי' בפרט כו'. ולהבין כ"ז יש להקדים משנת"ל[7], דאוא"ס הבל"ג שבא בבחי' מקיף לעולמות, יש בזה ב' בחי' מקיפים, בחי' מקיף הכללי, ומקיף הפרטי, דמקיף הכללי (שאחר הצמצום) הוא בחי' מחה"ק דא"ק, ומקיף הפרטי זהו בחי' כתר דאצי' כו'. דהנה, מחה"ק דא"ק, הגם שכולל הכל, מ"מ, לא הי' אפשר להיות מזה ההתהוות בפועל, כי במחה"ק כל העולמות הן בהשוואה כו'. ונת'[8] דההשוואה היא בב' ענינים, הא', בהגילוים, די"ל דכמו שהן בא"ק מאיר בעשי' בשוה כמו באצי' כו', והב', שהן שם בבחי' מציאות בלתי ניכרת, וממילא ה"ה שם כל העולמות בלי התחלקות כלל כו'. ובכדי שיהי' מציאות העולמות ובהתחלקות, צ"ל לזה רצון פרטי בכל עולם כמו שהוא כו', וז"ע בחי' כתר דאצי', שזהו רצון פרטי לעולם האצי' כו'.

סד) **ועוד** יובן מה שצ"ל רצון פרטי לעולמות, דהגם דמחה"ק דא"ק כוללת כל העולמות, מ"מ צ"ל רצון פרטי לעולמות כו'. דהנה[9] ידוע שיש ב' בחי' רצון, והיינו גם בהרצון שלמע' מהטו"ד יש ב' מיני רצונות (והן בחי' רצון הנעלם ורצון הגלוי, או כח הרצון ורצון כו'), הא', הוא רצון ממש, דהיינו כשיחפוץ באיזה דבר עד שתמשך נפשו אליו ממש ויטה לדבר ההוא להדבק אליו ולהשיגו כו', שז"ע הרצון, שהוא ההטי' וההמשכה לאיזה דבר כו', ואין זה משום איזה טעם והשגה, שהטעם יהי' סיבת הרצון, שלולא הטעם לא ירצה בזה, רק מה שמצד עצמו הוא רוצה ונמשך לזה כו'.

(ובודאי[10] יש בזה איזה כוונה פנימית, אבל גם הכוונה אין זה בבחי' טעם והשגה כו'. דהנה, יש רצון שהוא למע' מהכוונה לגמרי, ואין בזה שום כוונה כלל, והוא

---

1) המאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה להבין מ"ש בע"ח כו' שיש ג' בחי' אדם באוה"ת ענינים ע' פו ואילך. ד"ה איתא בילקוט כו' אחת שאלתי באוה"ת עקב ע' תקעט ואילך* – כנסמן לקמן בהערות.

חלק מד"ה ביום השמע"צ תרצ"ד (סה"מ תשי"א ע' 52 ואילך) מיוסד, כנראה, על מאמר זה – כנסמן לקמן בהערות.

2) נצבים כט, ט.

3) ראה רמ"ז לזח"ב לב, ב – הובא בניצוצי אורות לזהר שם. לקו"ת תבוא מא, ג. מב, א.

4) ראה מגלה עמוקות נצבים ד"ה בעשירי (ס, ד). פענח רזא ס"פ נצבים. לקו"ת תבוא שם. ר"פ נצבים.

5) ראה לקו"ת שם.

6) אוה"ת נצבים ע' א'קפט. ע' א'קצז. ע' א'רא. ע' א'רג. ס"ע א'רד ואילך.

7) פ"ס ואילך (ע' קנג ואילך).

8) פס"ג (ע' קס).

9) בהבא לקמן – ראה אוה"ת ענינים (ע' פז ואילך) וד"ה ביום השמע"צ שבהערה 1.

10) בהבא לקמן – עד ס"פ סה – ראה ד"ה ביום השמע"צ שם.

*) והוא ד"ה אני לדודי תרכ"ט (סה"מ תרכ"ט ע' שכו ואילך). ומיוסד, כנראה, על ד"ה אחת שאלתי במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"ב ע' תדש ואילך.

רצון עצמי שמצד העצמות ממש, וכמו עד״מ רצון האב אל הבן או רצון הבן אל האב, שהוא רצון עצמי בלי שום כוונה כו׳[11], שלפעמים ה״ז בא בהתגלות, שנמשך ומשתוקק מאד בגעגועים גדולים, והוא רק מצד העצם, היינו לפי שהוא עצמו ומהותו, ואין בזה שום כוונה כלל כו׳, ואינו נוגע בזה כלל איכות האב או הבן איך דהוא כו׳[12], והתגלות הרצון הזה הוא שהעצמי ממש נמשך ונתגלה בזה כו׳. והדוגמא מזה למע׳ הוא בהרצון עצמי דעצמות א״ס בנש״י, שזהו רק מפני שמושרשים בעצמותו ית׳, וכמ״ש[13] רק באבותיך חשק ה׳, גם קודם מ״ת כו׳[14], שזהו הרצון בנש״י עצמן, מפני שמושרשים בעצמות כו׳. וז״ש[15] לא מרובכם מכל העמים כו׳, פי׳[16], דלא משום העילוי שבנש״י משו״ז הרצון בהם כו׳, דמ״ש לא מרובכם, אין הכוונה על הריבוי בכמות, שהרי הריבוי בכמו׳ אינו טעם על אהבה, אלא הכוונה היא על הריבוי באיכות ובמעלה, והיינו דלא משום ריבוי העילוי שבנש״י חשק ה׳ בהם, רק מצד עצמם, שהן מושרשים בעצמות, דמשו״ז יש בהם רצון עצמי ממש כו׳. דהנה, יש ג״כ רצון שהוא בתוקף גדול, והוא כשהרצון הוא בענינים נעלים, והו״ע השאגה, שהו״ע תוקף ההתפעלות שבא מתוקף הרצון בענין נעלה ביותר כו׳. וכמו שאוג ישאג על נוהו[17], וכמו שארז״ל[18] ג׳ משמורות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר הקב״ה יושב ושואג כארי, אוי לי שהחרבתי את ביתי והגליתי את בניי בין האומות כו׳, שהיא השאגה על העדר גילוי האלקות כו׳, דבזמן ביהמ״ק הי׳ גילוי אוא״ס ממש למטה, והגילוי הוא בנש״י כו׳, וע״ז היא השאגה על העדר הגילוי כו׳, מפני שלמע׳ יש רצון גדול כבי׳ שיהי׳ גילוי אלקות למטה, וכמא׳[19] נתאווה הקב״ה להיות לו דירה בתחתונים כו׳, וע״כ, על העדר הגילוי, וכ״ש בגילוי נעלה כזה, הוא השאגה כו׳. והרצון הזה הוא הרצון בגילוים כו׳, וכמו״כ הרצון בתומ״צ הוא ג״כ הרצון בגילוי אלקות כו׳. משא״כ הרצון והאהבה דהקב״ה בנש״י בעצם, אין זה מצד הגילוים, כ״א מצד העצם. ולכן כתיב[20] ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים כו׳, אפי׳ בזמן הריחוק כו׳, דבין כך ובין כך בניי הם כו׳[21], ולהחליפם באומה אחרת א״א כו׳[22], דאיך שהוא ח״ו, א״א להחליפם כו׳, והיינו בחי׳ רצון עצמי ממש כו׳. ובדוגמא כזאת הוא בנש״י, בהתגלות עצמות הנשמה ברצון עצמי לעצמות א״ס ב״ה, בלי שום כוונה ובלי שום מבוקש כלל כו׳. דהנה, יש רצון שהוא בתוקף ההתפעלות, והוא הרצון בגילוי אלקות, וכמו כאיל תערוג על אפיקי מים[23], שהוא בחי׳ הצעקה על העדר הגילוי אלקות כו׳, וכמו צמאה לך נפשי כמה לך בשרי בארץ צי׳ ועיף בלי מים[24], שלא יש גילוי אלקות כו׳, והוא הרצון בהגילוים

קכא

---

11) ראה גם קונטרס העבודה פ״ה (ע׳ 31). המשך תרס״ו ע׳ פא ואילך. לעיל פל״ג (ע׳ עה). לקמן פר״א (ע׳ ותז). סה״מ עטר״ת ע׳ מח. תרח״ץ ע׳ צ.

12) בד״ה ביום השמע״צ שבהערה 1: וגם אינו נוגע בזה איכותם של האב והבן במהותן ומעלתן זה על זה בכחות הגלוים.

13) עקב י, טו.

14) ראה המשך תרס״ו ע׳ שו. ד״ה מים רבים תשי״ז (סה״מ מלוקט ח״א ע׳ סא. בהוצאה החדשה – ע׳ של).

15) ואתחנן ז, ז.

16) ראה גם סה״מ תרמ״ח ע׳ קפו. תרפ״ה ע׳ רנז. תרצ״ג ס״ע תקמו.

17) ירמי׳ כה, ל.

18) ברכות ג, א (ושם: ואומר אוי לבנים שבעונותיהם החרבתי את ביתי ושרפתי את היכלי והגליתים לבין אומות העולם).

19) ראה תנחומא נשא טז. תניא רפל״ו. ובכ״מ.

20) בחוקותי כו, מד.

21) קידושין לו, א (ושם: אתם קרוים בנים). וראה שו״ת הרשב״א סקצ״ד.

22) רות רבה פתיחתא ג.

23) תהלים מב, ב.

24) שם סג, ב.

כו׳, וכמו״כ הרצון דמי לי בשמים כו׳[25], שאינו רוצה בהגילוים כו׳[26], הרי מ״מ יש בזה מבוקש[27], אם שהמבוקש הוא שרוצה בהמשכ׳ העצמית, או שרוצה להתכלל כו׳, הרי כ״ז הוא איזה מבוקש כו׳. אבל אמיתת רצון העצמי הוא, מה שעצם הנשמה תתעורר בבחי׳ עצמות אלקות, בלי שום מבוקש כלל, ובלי שום חשבון לנפשו כו׳, שזהו רק מפני שהיא מושרשת בעצמות, ע״כ, בהתגלות עצם הנשמה, ה״ה כשלהבת העולה מאליה[28], שנמשכת (זיא ציהט זעך) לאלקות בבחי׳ רצון עצמי כו׳. אמנם הכוונה כאן הוא בהרצון שיש בו כוונה פנימית, והוא ג״כ למע׳ מהטעם כו׳, והו״ע הרצון בהתהוות העולמות, דארז״ל[29] ע״פ[30] שוקיו עמודי שש, שוקיו זה העולם שנשתוקק הקב״ה לבראותו כו׳, והכוונה פנימית בזה הוא משום שנתאווה הקב״ה להיות לו דירה בתחתונים כו׳, והרי גם ע״ז אין טעם והשגה כלל, רק מפני שכך הוא רצונו ית׳ כו׳).

קיצור. עוד יובן ענין הנ״ל, כי יש ב׳ מיני רצון, הא׳, רצון גלוי בהטי׳ לאיזה דבר, ויש בזה כוונה פנימיות (ואגב יבאר ענין רצון עצמי מצד העצם, כמו הרצון בנש״י מצ״ע, וכן רצון נש״י באלקות בלי שום מבוקש. ויש רצון בגילוים מצד הגילוי עצמו, וכמו הרצון בביהמק״ד ובתומ״צ, ורצון הנשמה בגילוי אלקות. והמבואר כאן הוא רצון שיש בו טעם פנימי), רק שהוא למעלה מהטעם, וזהו בחי׳ רצון ממש.

סה) **אך** יש עוד בחי׳ רצון לפני רצון זה (ונק׳ רצון הנעלם או כח הרצון), והוא שאינו נמשך נפשו עדיין לאותו הדבר בבחי׳ הטי׳ והמשכה ממש להשתוקק אליה[31], כ״א שהוחלט והוסכם אצל עצמותו שראוי ונכון להיות רוצה בדבר ההוא שיבוא לידי מעשה, אבל אין כאן עדיין רצון והמשכה ממש שמשתוקק בזה, רק הסכם בלבד שראוי לרצות כו׳. והסכם והחלט זה הוא לאחר שנתעורר בהדבר. ואין זה ענין רצון המוחלט המבו׳ במ״א[32], שהוא בלי התעוררות כלל, והוא מה שיש בעצם הנפש רצונות מוחלטי׳ מצד העצם, שלא נתעורר בהם, ויכול להיות שלא יתעורר בהם לעולם, והן מוחלטים בהעצם מצד העצם כו׳, וכמ״ש במ״א[32]. אבל הרצון המוחלט המבו׳ כאן הוא, שבא לאחר שכבר נתעורר בהדבר, והי׳ אצלו שקלא וטריא אם ראוי לרצות א״ל, והוחלט אצלו שראוי לרצות כו׳, אך הוא בבחי׳ הסכם והחלט בלבד, לא בבחי׳ רצון ממש כו׳, ויוכל לימשך כמה שנים עד שיתעורר ברצון ותשוקה ממש כו׳. ומ״מ, במשך הזמן יבוא הרצון, וגם הפועל, מפני[33] שכבר נתעורר בהדבר והוחלט אצלו שראוי לרצון, ע״כ יבוא הרצון כו׳, רק שיכול להיות נמשך משך זמן כו׳. והסכם זה נק׳ מחשבה, ולא רצון ממש, דרצון

קכב

---

25) שם עג, כה.

26) ראה לקו״ת תזריע כ, א ואילך. סהמ״צ להצ״צ קלח, א ואילך.

27) ראה גם ד״ה להבין ענין ער״ח ור״ח תשי״ד (סה״מ תשי״ד ע׳ לג). ד״ה מרגלא בפומי׳ דרבא תש״מ (סה״מ מלוקט ח״ה ע׳ צה. בהוצאה החדשה – ח״ב ע׳ פח).

28) ע״פ פרש״י בהעלותך ח, ב.

29) במדב״ר רפ״י. וש״נ.

30) שה״ש ה, טו.

31) אליה: בד״ה ביום השמע״צ שבהערה 1: אליו.

32) ראה סה״מ תרס״ה ע׳ ג ואילך. תש״ג ע׳ 8 ואילך. וראה המשך תרס״ו ס״ע רסג ואילך: יש בחי׳ רצון המוחלט שלמעלה מזה שאינו בבחי׳ סיבה ג״כ, והוא הרצון המוחלט בעצם, שאינו בא ע״י התעוררות כלל, אלא הוא מוחלט בעצם מצד העצם כו׳, וכמ״ש מזה בד״ה יו״ט של ר״ה רס״ה בתחלתו [סה״מ תרס״ה שם], שהרצון המוחלט הזה אינו גם בבחי׳ סיבה כלל וכלל אל הרצון הגלוי כו׳, והרצון המוחלט הנ״ל הבא ע״י התעוררות בעצמו כו׳, ה״ז בבחי׳ סיבה עכ״פ.

33) מפני: בד״ה ביום השמע״צ שם: וטעם הדבר הוא מפני.

אותיות צנור[34], וכמו הצנור שהוא המשכה, כך הוא ענין הרצון שנמשך נפשו לאיזה דבר, והיינו שזהו בהתפעלו' שנתפעל בנפשו בהדבר ההוא כו', אבל ההסכם אינו רצון בהתפעלות עדיין, כ"א מח', והוא שהוסכם והוחלט במחשבתו להיות רוצה כו'. והוא בעומק בנפש, שמובדל בערך מהדבר להיות מתפעל מזה כו'. והיינו, שהרצון הגלוי הוא במדרי' בנפש שבבחי' קירוב אל הפועל, ובבחי' שייכות אליו, וע"כ הוא בבחי' התפעלות כו', אבל ההסכם והרצון הנעלם הוא במדרי' כזו שהוא בבחי' הבדלה עדיין כו'. וע"ד שבמוחין ומדות שעפ"י טו"ד, שכאשר רואה איזה דבר האהוב, ומבין בשכלו שהדבר טוב לו, ה"ה מתפעל באהבה אל הדבר, והנה אנו רואין, שלפעמים, גם אם מבין שהדבר טוב לו, ומ"מ אינו מתפעל באהבה, והיינו מפני שהוא בבחי' ריחוק והבדלה מהדבר כו' (ושם הוא מצד העדר ההתקשרות כו', וכמ"ש במ"א[35], מ"מ, איך שיהי', ה"ה בבחי' הבדלה, ומשו"ז אינו מתפעל בהדבר כו'). ועד"ז הוא ברצון הנעלם, שהוא במדרי' גבוה בנפש שהוא בבחי' הבדלה מהפועל, וע"כ, הגם שנתעורר בהדבר והוחלט אצלו, אינו מתפעל בזה להיות לו רצון ממש, רק שראוי לרצות כו'. ולכן הרצון זה[36] נק' מח', ע"ד מח' קרה[37], שאינו בהתפעלות כו'[38], וכמו"כ הרצון הזה הוא רק הסכם והחלט במח' כו'. ונמצא ההפרש בין הסכם לרצון הוא, שהרצון הוא המשכת הנפש מהיותה עומדת בעצמותה, שהיתה מופשטת משום דבר, להיות נמשכת למהות ודבר זולתה, כשהוא רוצה בה כו', משא"כ בההסכם, שהנפש מסכמת שראוי לרצות בדבר פלוני, עדיין אין מהותה נמשכת לאותו דבר כלל, רק שהוא בבחי' הסכמה בעצמותה להיות מקור ושרש לרצון אח"כ במשך הזמן כו'. אמנם, עכ"ז, ג"ז הוא בחי' ירידה לגבי עצמות הנפש טרם שנעשה בה הסכם הזה, שהיתה בעצמותה ממש, ומופשטת ומושללת משום דבר זולתה, ולא הי' אפי' מקור להמשכה והטי' לאיזה דבר זולתה, משא"כ בחי' ההסכם הוא הורדת המהות להיות מתחבר לזולתה, אלא שאינו כירידת המהות שע"י הרצון, שהוא הטי' והמשכה ממש לאותה הדבר, משא"כ בההסכם, שאינה[39] נמשך עדיין לרצות, רק שהוא בחי' הסכם בעצמותה שתימשך אח"כ לרצות כו'. והוא בבחי' ממוצע בין עצם הנפש לרצון הגלוי כו'. דהנה נת"ל פמ"ט[40], דהרצון אינו כח בפ"ע, רק שהוא הטיית והמשכת הנפש כו', והרי הנפש עצמה מובדלת ומושללת לגמרי מכל דבר, ובכדי שיהי' רצון הגלוי בבחי' המשכה לאיזה דבר, זהו ע"י אמצעות ההסכם הנ"ל, שהוא בעצמותו עדיין, רק בבחי' הורדת המהות לבד, ה"ז בבחי' ממוצע להיות הרצון הגלוי כו'.

---

34) זהר הרקיע לזח"א נא, א (הובא בלקו"ת פינחס עח, א). פרי עץ חיים שער הסליחות פ"ח. מקדש מלך לזח"ב קנו, א. מאורי אור אות צ סעיף לו.

35) ראה סה"מ עת"ר ע' קנט ואילך.

36) הרצון זה: בד"ה ביום השמע"צ שם: רצון זה.

37) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' פב.

38) בד"ה ביום השמע"צ שם: דהנה מחשבה היא לבוש אל הנפש, והנפש מתחלקת לשתים, וכמאמר רבינו נ"ע [תניא פ"ג] וכך בנפש האדם שנחלקת לשתים שכל ומדות, אשר ע"כ כאשר לבוש המחשבה משרת את המדות, וכנ"ל דכל פועל בא ע"י המחשבה והרהור שהמדות מעוררים המחשבה איך להביא דבר הנרצה להם מהכח אל הפועל, ולהיות שהמדות הם חמים ע"כ גם המח' חמה, אבל כאשר המחשבה משרת את השכל, והשכל הוא קר, גם המחשבה היא קרה, ואינה בגדר התפעלות כלל.

39) שאינה: בד"ה ביום השמע"צ שם: שאינו.

40) ס"ע קיח ואילך.

קיצור. וקודם לרצון הגלוי הוא ההסכם, שנתעורר בהדבר והוסכם שצריך לרצות, אבל
קכג לא יש עדיין הטי׳ בהתפעלות, רק שעי״ז יבוא לידי רצון, ולכן נק׳ רק מחשבה,
כי הוא בעצמותו עדיין, מובדל מהדבר, לא כמו הרצון שהוא התגלות והמשכה להדבר
שרוצה. ומ״מ הוא ירידה מעצמותו ממש, וע״כ הוא בבחי׳ ממוצע בין עצם הנפש ורצון
הגלוי.

סו) **והדוגמא** מזה יובן למע׳ בבחי׳ מחה״ק דא״ק, שהוא כדוגמת ההסכמה וההחלטה
בדעת האדם לרצות באיזה דבר, שהוא בעצמותו עדיין, ולא נעשה בו
עדיין הטי׳ והמשכה כו׳, וכן בחי׳ מחה״ק דא״ק הוא שעלה לפניו ית׳ שיהי׳ התהוות כל
הנמצאים דבי״ע מרכ״ד כו׳, ונעשה ע״ז בחי׳ ההסכם כבי׳ שיהי׳ כן, ואינו בבחי׳ ההמשכה
והטי׳ עדיין לאותן הצמצומים דאבי״ע, אלא הוא עדיין בבחי׳ הסכם בעצמותו כו׳, והו״ע
הגילוי לעצמו לבד, ולא בבחי׳ המשכה עדיין כו׳. וה״ז ג״כ בבחי׳ ירידה והתגלו׳ לגבי
העצמו׳ כמו שהוא קודם ההסכמה הנ״ל, שאינו בבחי׳ התגלות כלל, וההסכמה ה״ה
התגלות עכ״פ, רק שהוא בעצמותו עדיין, ואינו בבחי׳ המשכה כו׳. ומבחי׳ ההסכם
דמחה״ק דא״ק, נמשך הרצון, שהוא בחי׳ כתר דאצי׳, וכידוע דממל׳ דא״ק נעשה כתר
לאצי׳ כו׳[41], והוא בחי׳ ההמשכה וההטי׳ להיות התהוות הע״ס דאצי׳ וכללות העולם
דאצי׳, שהתהוותם הוא ע״י הרצון, וכמשנת״ל פנ״ח[42], שהרצון גורם פתיחת המקור להיות
התגלות האורות, וכמו הלומד במקום שלבו חפץ כו׳[43], שע״י הרצון שהוא הטיית
והמשכת הנפש, נמשך הגילוי כו׳ (והנה כאשר עושה איזה דבר ע״י ההסכם בלבד, וכמו
כאשר הוסכם והוחלט אצלו ללמוד תורה, והוא לומד בכח ההסכם הזה, שלא בא לכלל
רצון עדיין, ה״ז בדרך קבלת עול, ויכול להיות שבזה לא יהי׳ עדיין גילוי האור להשכיל
ולהתחכם כו׳, רק כאשר ההסכם הוא בתוקף כדבעי, ה״ה מקשר עצמו אל הענין ביתר
שאת, ועי״ז בא התגלות הרצון וגם ההשכל להשכיל ולהתחכם כו׳. ולפ״ז י״ל, שע״י
ההסכם נמשך בחי׳ הדעת הנעלם, והוא ההתקשרות עצמי, שמכריח את הרצון וגם את
מקור השכל לבוא לידי גילוי כו׳[44]. ועמ״ש בד״ה וככה הגדול[45] פע״ו, ומ״ש במ״א בד״ה
וירד העיט כו׳[46]. אמנם הרצון הוא שרוצה בהתגלות, ונמשכה נפשו לזה, ועי״ז יהיו
ממילא הגילויים כו׳). וזהו רצון אותיות צנור, שהוא בחי׳ המשכה כו׳, והו״ע נוצר חסד[47],
שהוא בחי׳ חסד שבכתר, היינו חסד שברצון, שרוצה שיהי׳ המשכת החסד כו׳, ולכן הוא
מקור לבחי׳ ועושה חסד[48], שהוא בחי׳ החסד שבס׳ השתל׳ כו׳, וכמ״ש בתו״א ד״ה מראיהם
ומעשיהם[49], ונוצר אותיו׳ צנור ואותיו׳ רצון, והוא בחי׳ ההטי׳ וההמשכה כו׳. וזהו״ע בחי׳

בגוכי״ק בשוה״ג: **מענין שע״י הרצון התגלות כל הכחות בד׳ ג׳ מיני אדם**[50].

41) ראה עץ חיים שער ג (שער סדר אצילות למהרח״ו) פ״ב.
42) ע׳ קמו ואילך.
43) ע״ז יט, א.
44) ראה לקו״ת מטות פז, ג. המשך וככה וד״ה וירד העיט דלקמן בפנים. הגהות לד״ה פתח אליהו שבתו״א תרנ״ח ע׳ סב ואילך. סה״מ תרנ״ט ע׳ מה. תרס״ה ע׳ רסד. המשך תרס״ו ע׳ פו. לקמן ח״ב ס״ע ותתקסא ואילך.
45) תרל״ז.
46) ראה סה״מ תרנ״ח ע׳ יט.
47) תשא לד, ז.
48) יתרו כ, ו.
49) יתרו סט, ב ואילך.
50) בד׳ [= בדרוש] ג׳ מיני אדם: אוה״ת ענינים שבהערה 1.

הכתר, שאחר בחי' ההסכמה וההחלטה, שזהו הכל עדיין כמו שהוא בעצמותו עדיין, שאינו בבחי' המשכה והתגלות כו', נמשך אח"כ בחי' הכתר, שהוא בחי' ההמשכה והתגלות להיות התהוות אצי' והתהוות בי"ע כו'.

(ולפ"ז י"ל, שזהו בחי' קדש וקדוש[51], דקדש הוא כמו שהוא לעצמו עדיין[52], וקדוש בוא"ו הוא המשכת הארה מקדש, שהוא ג"כ קדוש ומובדל, ומ"מ הוא בבחי' גילוי לדבר הזולת כו', ובד"כ הוא בחי' הגילוי לעצמו והגילוי לזולתו כו'. וזהו דא"ק הוא בחי' אדם דברי' דכללות, וכתר בחי' אדם דיצי' דכללות, שזהו עד"מ בחי' מח' ודיבור כו', וכידוע דברי' ויצי' הן עד"מ מח' ודבור[53], שההפרש ביניהם הוא, דמח' היא הגילוי לעצמו, ודבור הוא הגילוי אל הזולת, שעי"ז יהי' העשי' כו'. כמו"כ בחי' מחה"ק דא"ק היא בבחי' גילוי לעצמו עדיין, ובחי' כתר דאצי' הוא בחי' דיבור, שזהו הגילוי לצורך האצי', בחי' עשי' דכללות כו'. ובפרטיות העולמו', הנה אצי' הוא בחי' מח' כו', וכמ"ש בע"ח[54], אמנם
קכד בכללות המדרי', בחי' מחה"ק דא"ק ובחי' כתר דאצי' הו"ע מח' ודבור כו').

וזהו"ע מה שצ"ל בחי' רצון גם לאחר שכבר עלה הכל בבחי' מחה"ק דא"ק, לפי שכ"ז הוא בבחי' מח' ורצון נעלם כו', וצ"ל אח"כ רצון גלוי כו'. ועוי"ל, דהנה א"ק הוא בחי' א"ס בערך האצי', וכמ"ש בע"ח שער סדר האצי' רפ"א. והענין הוא, דעם היותו בבחי' אדם, ה"ה בבחי' קדמון כו', והיינו שזהו בחי' המח' שעלה בא"ס קדמון לכל הקדומים כו'[55], דכשם שהוא קדמון כך מחשבתו קדומה כו', וכמ"ש במ"א[56], וע"כ כל המדרי' שבו הכל הוא בבחי' א"ס כו', ובכדי שיהי' ע"ס דאצי', הוא ע"י הכתר, וכנודע שהכתר הוא ממוצע בין הא"ס אל האצי'[57], והיינו מה שעלה ברצונו ית' להיות ע"ס כו'.

קיצור. והדוגמא למעלה הוא, דמחה"ק דא"ק הוא בחי' ההסכם בעצמותו עדיין, ומזה נמשך רצון גלוי להיות התהוות האצי' (ובנפש, ע"י ההסכם, יבוא לבחי' דעת הנעלם, שמכריח התגלות הרצון והשכל). והו"ע קדש וקדוש, גילוי לעצמו, וגילוי להזולת. והו"ע כתר דאצי'. ועוד, דא"ק הוא בחי' א"ס עדיין, ובכדי שיהי' אצי' הוא ע"י אמצעית הכתר.

סז) **והנה** בחי' כתר דאצי', להיותו בחי' מקיף פרטי לעולם האצי', אינו נמשך מזה הביטול בכל הנבראים, כמו מבחי' א"ק, דוכל קומה לפניך תשתחווה[58], כנ"ל פ"ס[59]. אך בנש"י יש בכאו"א בחי' ומדרי' זו, להיות דנשמות הרי מושרשים באצי', וכמ"ש[60] נשמה שנתת בי טהורה היא כו', דכל נשמה, גם נשמות דבי"ע, שרשם הוא באצי',

---

51) ראה לקו"ת נצבים נ, ב ואילך. המשך תרס"ו ס"ע תרסג ואילך.
52) ראה זח"ג צד, ב.
53) ראה לקו"ת בלק סז, א. סט, ד.
54) שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"ב.
55) תקו"ז תיקון יט (מב, א). תיקון ע (קכ, א. קלג, סע"א) – הובאו בעץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ד.
56) ראה סה"מ תר"ם ח"א ע' רמב ואילך. תרנ"ו ע' שפ.
וראה לעיל פכ"א. פל"ח (ע' מה. ע' פז).
57) ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. לקו"ת ברכה צט, א. שה"ש ז, ד ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קצד ואילך. ע' רח ואילך. וש"נ.
58) תפלת נשמת כל חי.
59) ס"ע קנג ואילך.
60) ברכת „אלקי נשמה" (ברכות ס, ב).

וכמ״ש בסש״ב[61], דגם בבחי׳ נפש דעשי׳ יש בה מבחי׳ ע״ס דאצי׳ כו׳, וישראל עלו במח׳[62], היינו במח׳ סתימאה דא״א, וע״כ, גם מבחי׳ המקיף דכתר יש בכאו״א מישראל, והו״ע האהבה מוסתרת ובחי׳ רעו״ד שלמע׳ מטו״ד שיש בכאו״א מישראל כו׳.

וז״ש[63] ששם עלו שבטים כו׳ עדות לישראל, ולכאו׳ מה״ע העדות. אך הענין[64], דעדות הוא על דבר הנסתר ונעלם, כי על דבר הנגלה ונראה לכל, א״צ עדות, ולאו דוקא על דבר הנגלה ממש, כ״א אפי׳ מילתא דעבידא לגלויי מיד, א״צ עדות גמור, כידוע בגמ׳[65], דלכך האמינו בעדות אשה עד אחד ועד מפי עד כו׳[66], רק על דבר הסתום ונעלם, צריכים עדות כו׳. והדוגמא מזה למע׳, הוא בחי׳ אוא״ס סתימא דכל סתימין, בחי׳ סוכ״ע, שלמע׳ מבחי׳ גילוי, ע״ז שייך עדות כו׳, והיינו שע״י העדות נמשך גילוי בחי׳ ומדרי׳ זו כו׳. וזהו שהמצות נק׳ עדות[67], וכמ״ש[68] בדרך עדותיך ששתי, והיינו שע״י המצות, שהן בחי׳ רצה״ע, מאיר גילוי בחי׳ אוא״ס סדכ״ס כו׳. וכן הוא עד״ז מ״ש ששם עלו שבטים כו׳ עדות לישראל[69], כי הי״ב שבטים הן מבחי׳ ו״ק[70] דאצי׳, כמ״ש[71] ששה משמותם כו׳ ואת שמות הששה הנותרים כו׳, והיינו[72] ענין י״ב גבולי אלכסון[73] כנודע[74]. והנה המדות נמשכים מן השכל, אך יש ג״כ שרש המדות בלמע׳ מהשכל, וזהו בחי׳ טורי חשוכא הנז׳ בזהר[75], שעז״נ[76] בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו׳, וכמ״ש במ״א[77]. וזהו ששם עלו שבטים, שהו״ע ישראל עלו במח׳ כו׳[62]. ומבחי׳ זו נמשך ג״כ בנפש, והוא בחי׳ המס״נ ורעו״ד שלמע׳ מהשכל כו׳. ועז״נ עדות לישראל, שזהו עדות ורמיזא לבחי׳ הנסתר, בחי׳ אוא״ס סדכ״ס כו׳. וזהו מה שהקב״ה נותן בו נשמה[78], דהיינו בחי׳ רעו״ד, להיות שזהו עיקר בחי׳ אלקות שבנשמה, דהיינו מה שהקב״ה נותן כו׳[79]. דהנה[80], בנשמה יש ד׳ מדרי׳, רצון שלמע׳ מהשכל, ושכל, ומח׳ ודבור, שנחשבים למדרי׳ א׳, להיותם בחי׳ חומר וצורה כו׳, ומעשה כו׳, והן בחי׳ נר״ן ונשמה לנשמה כו׳, דנר״ן שרשם מע״ס דאצי׳, והוא מחלק או״א, דהיינו בחי׳ חו״ב כו׳, ומה שהקב״ה נותן בו נשמה, היינו בחי׳ נשמה לנשמה[79], שזהו נשמה דנר״ן כו׳. שעז״נ[81] ומספר את רובע ישראל, דפי׳ רובע הוא ארבעה[82], והן

קכה

---

61) ראה תניא פי״ח (כג, ב). אגה״ק סט״ו (קכא, א).
62) ב״ר פ״א, ד.
63) תהלים קכב, ד.
64) ראה לקו״ת פקודי ד, א ואילך. לעיל פמ״ד (ע׳ קב). וראה סה״מ ה׳ש״ת ע׳ 51 ואילך. לקו״ש חי״ט ע׳ 190 ואילך.
65) ר״ה כב, ב. וש״נ.
66) ראה שבת קמה, סע״א ואילך. רמב״ם הל׳ גירושין פי״ב הט״ו. פי״ג הכ״ט.
67) ראה לקו״ת וסה״מ שם.
68) תהלים קיט, יד.
69) ראה תו״א וישב כח, ג.
70) = ו׳ קצוות.
71) תצוה כח, י.
72) ראה תורת חיים תצוה שמה, ג ואילך.
73) ראה ספר יצירה פ״ה מ״א ובמפרשים שם. ספר הבהיר סמ״ב־מג (סצ״ה). פרדס שער כא (שער פרטי השמות) פ״ו ואילך. וראה מאמרי אדמו״ר הזקן תקס״ז ע׳ מט ואילך. ע׳ נח ואילך. מאמרי אדמו״ר האמצעי במדבר ח״א ס״ע קכג ואילך. אוה״ת בראשית ו, סע״ב ואילך. טו, סע״א ואילך
74) ראה זח״ג קיח, ב. לקו״ת מסעי צד, א ואילך. ביאורי הזהר לאדמו״ר האמצעי פה, א ואילך. ולאדמו״ר הצ״צ ח״א ע׳ תמט ואילך. מקומות שצויינו בהערה הקודמת.
75) ראה זח״ג רמט, ב.
76) יהושע כד, ב.
77) ראה לקו״ת בחוקותי מז, א. אוה״ת לך לך ח״ד תרצ, ב.
78) נדה לא, א: „שלשה שותפין יש באדם הקב״ה ואביו ואמו .. והקב״ה נותן בו רוח ונשמה כו׳״.
79) ראה אוה״ת ענינים שבהערה 1 (ע׳ פו ואילך).
80) בהבא לקמן – ראה אוה״ת עקב שבהערה 1.
81) בלק כג, י.
82) ראה לקו״ת בלק סז, א. ואילך. ע, ב. מאמרי אדמו״ר האמצעי בלק ס״ע א׳תקח ואילך.

הד׳ מדרי׳ הנ״ל שבנשמה. וגם רובע הוא ל׳ רביעית[82], דהיינו מדרי׳ הרביעית, בחי׳ הרצון, שזהו עיקר בחי׳ ישראל כו׳, כי שכל ומחדו״מ, ישנם גם בעכו״ם, שנמשכים מע״ס דקלי׳ כו׳, ונש״י לבד, שיש בהם מדרי׳ הנ״ל והן מע״ס דקדושה, הנה העיקר הוא מה שבנש״י יש בחי׳ הרצון פשוט, בחי׳ נשמה לנשמה, שזהו עיקר מדרי׳ ישראל כו׳. דישראל הוא מל׳[83] כי שרית כו׳, וגם ישראל הוא שר אל[84], ל׳ מושל ושליט, כמו עד״מ הרצון שליט על כל האיברים, כי ברצונו יכול ליתן איבריו לאש או למים קרים, היפך טבעם, והם בטלים להרצון כו׳[85], וכן הרצון שבנה״א, גדול ורב כחו להיות מושל ושולט על כל כחות הנפש, וכמ״ש[86] כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו, שזהו ע״י האהבה מוסתרת שיש בכאו״א, עי״ז קרוב מאד להיות גם בפיך ובלבבך בעסק התורה ומחדו״מ דאלקות כו׳, וכמ״ש בסש״ב פי״ז. וגם ההתגלות דמדרי׳ זו הוא בנקל יותר מהתגלות הכחות פנימיים, דעם היות שזהו מדרי׳ גבוה, מ״מ, בנקל יותר להגיע לבחי׳ רעו״ד מלהגיע להאהבה הנמשכת מהשכל וההתבוננות כו׳. וכשיש התגלות בחי׳ רעו״ד, אז ממילא הוא השליטה על כל הכחות, היינו שיהי׳ התגלות הכחות פנימיים כו׳. ועיקר גילוי רצון הנ״ל ופעולתו (היינו כאשר הוא בהעלם, וי״ל דכמו״כ אחר שיש התגלות בחי׳ רעו״ד, הנה פעולתו הניכרת בפועל) הוא בביטול רצונות זרות מעניני עוה״ז, להיות עוזב תאוותיו, ולבטל רצונו מפני רצון ה׳, וכן במחדו״מ וראי׳ ושמיעה, להיות עוצם עיניו מראות ברע ואוטם אזנו משמוע[87], וכן במח׳ כו׳, והן בועשה טוב, להיות בטול רצונו מכל וכל, רק לה׳ לבדו כו׳, וכ״ז לא ע״י התבוננות והתעוררות אהוי״ר, כ״א מפני ביטול הרצון כו׳, שז״ע ישראל שר אל כו׳. וזהו עדות לישראל, דכח שליטה וממשלה זו הוא בנש״י דוקא, והוא עדות על בחי׳ אוא״ס סדכ״ס, שיש בנשמות בחי׳ זו, שעי״ז יש בהם כח השליטה והממשלה הנ״ל, וגם, שעי״ז נמשך גילוי רצה״ע, ובפרט שע״י התגלות בחי׳ רעו״ד שממשיכים גילוי בחי׳ רצה״ע, היינו בחי׳ אוא״ס הסתום ונעלם, וכנודע דלית מח׳ תב״כ[88], אבל נתפס איהו ברעו״ד כו׳[89].

וזהו פעולת המקיף הפרטי דבחי׳ כתר דאצי׳, שפועל בנש״י להיות בהם בחי׳ רעו״ד הנ״ל (ועם היות שזהו מה שהקב״ה נותן בו נשמה, והיא נשמה דנר״ן כנ״ל, הרי מדרי׳ זו היא בחי׳ מקיף דנשמה (היינו מדרי׳ בנשמה שהיא בבחי׳ מקיף כו׳), וכן ההתגלות היא בבחי׳ מקיף, שזהו״ע רעו״ד, שזהו בחי׳ הרצון שלמע׳ מטו״ד כו׳, והיא בבחי׳ נשמה לנר״ן, שנותן חיות בהפנימי׳, וגם, שעי״ז יהי׳ התגלות הכחות פנימיים כו׳. ולעיל פנ״א[90] נת׳, דמה שהרצון פועל התגלות הכחו׳, הוא בדרך הכרח, שבאופן כזה הוא פעולת המקיף כו׳). ועוד זאת, דבחי׳ המקיף עליון דכתר דאצי׳, פועל ג״כ בבחי׳ פנימי, בבחי׳ מקיף קרוב, והיינו שנרגש בהפנימי כו׳, וכמו הרהורי תשובה שנופלים לאדם פתאום, שזהו

---

83) וישלח לב, כט.

84) ראה פרי עץ חיים שער הק״ש פ״ט. לקו״ת פ׳ ראה לב, ב.

85) ראה מאמרי אדמו״ר הזקן תק״ע ע׳ פב. סה״מ תרמ״ח ס״ע קפז ואילך. לעיל פנ״א (ע׳ קכב ואילך).

86) נצבים ל, יד.

87) ישעי׳ לג, טו (בשינוי סדר).

88) תקו״ז בהקדמה (יז, א).

89) ראה זח״ג רפט, ב (באד״ז). המשך תרס״ו ס״ע עח. סה״מ תרפ״ט ע׳ 105 ואילך.

90) ע׳ קכב ואילך.

מבחי׳ מקיף דחי׳[91], שנק׳ מזל, ע״ש שנוזל ונוטף לנשמה המלובשת בגוף, שעז״א[92] אע״ג דאינהו לא חזי מזלייהו חזי, והיינו שרש ומקור הנשמה, שרואה ושומעת הכרוזים עליונים שמעוררי׳ על התשובה[93], ומטפת הארתה לנשמה המלובשת בגוף, שמזה נופלים לו הרהורי תשובה, להיותו בבחי׳ מקיף קרוב כו׳. ולמע׳ היינו ההמשכה מבחי׳ כ״ע[94] שבבחי׳ מקיף פרטי, בבחי׳ קירוב כו׳. וזהו ג״כ ענין מארז״ל[95] אכל בי׳ עשרה שכינתא שריא, שהוא בחי׳ מקיף הנ״ל, וכמו שיש מי שמתפעל כשמתפלל בעשרה, שאז התפלה אצלו בהתעוררות פנימי יותר כו׳, או כשרואה שחבירו מתפלל בכוונה, מתפעל גם הוא להתפלל יותר מרגילותו כו׳, שכ״ז הוא מבחי׳ מקיף הקרוב כו׳, וכמ״ש בתו״א בהבי׳ דהבאים ישרש יעקב[96]. קכו

וע״פ הנ״ל יובן מ״ש[2] אתם נצבים היום כו׳. דהנה, נצבים זהו בחי׳ תוקף העמידה, והיא בחי׳ מקיף דנשמה, שזהו בבחי׳ תוקף, שאינו משתנה כמו הכחות הגילוים[97] דשכל ומדות, שיש בהם שינוים, משא״כ הרצון שלמע׳ מטו״ד, אין בזה שינוים כו׳. וכמו גבי למע׳ כתיב[98] כי לא אדם הוא להנחם, דבציור אדם שייך ניחומים, היינו שינוים כו׳, אבל מדרי׳ לא אדם, לא ינחם כו׳. וכמו״כ בנפש, דבחי׳ הרצון שלמע׳ מטו״ד הוא בתוקף ובלי שינוי כו׳, גם שההתגלות[99] היא בתוקף, ולא כמו מדות שע״פ טו״ד, שהן בהגבלה ובבחי׳ חלישות, משא״כ הרצון שלמעלה מטו״ד הוא בתוקף ההתגלות ובלי הגבלה כו׳. וזה״ע נצבים, בבחי׳ התגלות עצמות הנשמה, היינו בחי׳ הרצון, שהוא בתוקף כו׳. גם נצבים הוא ל׳ נציב[100], שהוא ל׳ שר, וכמו בימים ההם אין מלך באדום רק נציב מלך כו׳[101]. דהנה נת״ל דבחי׳ הרצון שלמע׳ מטו״ד זהו מדרי׳ ישראל, דישראל הוא ל׳ שר, שמושל ושולט על כל הכחות כו׳, וזהו ג״כ ענין נצבים, היינו בחי׳ נציב ושר, שזהו מדרי׳ ישראל כו׳. ומש״כ אתם נצבים היום, דקאי על ר״ה, דהנה בר״ה אז הוא התגלות עצמות הנשמה, ועיקר העבודה דר״ה הוא בבחי׳ עצמות הנשמה דוקא, דכל השנה עיקר העבודה היא בכחות הגלוים, שהיא העבודה דמוח ולב, בהשגה והתבוננות באלקות ובהתעוררות אהוי״ר שע״פ טו״ד כו׳, אבל בר״ה, עיקר העבודה היא בהתגלות עצמות הנשמה כו׳. וזהו נצבים היום לפני ה׳ אלקיכם, למע׳ מבחי׳ הפנימי, והיינו שמעוררים וממשיכים עי״ז גילוי בחי׳ עצמות אוא״ס ב״ה, וכמא׳[89] אבל נתפס איהו ברעו״ד כו׳, כנ״ל. ועוד זאת, מש״כ אתם נצבים היום, דת״א[102] אתון קיימין יומא דין כו׳, דהנה כתי׳[103] ויהי היום ויבאו בני אלקים כו׳, וקאי על היום דר״ה[104], דבני אלקים באין ומקטרגין ח״ו, שזהו להתייצב על ה׳[103], היינו לנגד ש׳ הוי׳ כו׳[105]. ועז״א דהגם דבני אלקים באים ומקטרגין ר״ל, מ״מ, אתם

---

91) ראה סה״מ עת״ר ע׳ י׳. ע׳ רה ואילך.
92) מגילה ג, א. וש״נ.
93) ראה לקו״ת תצא לו, ד. האזינו עא, ד. שה״ש טז, ד. ובכ״מ.
94) = כתר עליון.
95) סנהדרין לט, א.
96) שמות נד, ג.
97) הגילוים: אוצ״ל: הגלויים.
98) שמואל־א טו, כט. וראה תו״א יתרו עא, ב ואילך. עב, סע״ב ואילך. לקמן פקצ״ג (ע׳ ושצג). סה״מ תרס״ח ע׳ קנג ואילך. תרפ״ד ס״ע רפג ואילך. תש״ח ע׳ 111 ואילך.
99) גם שההתגלות: אוצ״ל: וגם, שההתגלות. או: וגם ההתגלות.
100) ראה אוה״ת נצבים ס״ע א׳רא ואילך.
101) מלכים־א כב, מח (ושם: ומלך אין באדום נצָב מלך).
102) = דתרגם אונקלוס.
103) איוב א, ו. שם ב, א. וראה לקמן ח״ג ע׳ א׳רפז ואילך. סה״מ תרפ״ט ע׳ 25 ואילך.
104) ראה תרגום שם. זהר ח״ב לב, ב. ח״ג רלא, א.
105) ראה תורת חיים ויירא קי, ד. קט, סע״א. מאמרי

נצבים היום, עומדים וקיימין[106] וזוכים בדין כו'[107], והיינו ע"י בחי' הרצון פשוט שיש בנש"י, עי"ז הן עומדין וקיימין כו', ואדרבה, נמשך בהם תוס' אורות כו'. וז"ע תקיעת שופר דר"ה, וכידוע דענינו הוא התגלות עצם הנשמה, שזהו בחי' הצעקה בקול פשוט מעומקא דלבא כו'[108], ועי"ז הן קיימין ועומדין, בבחי' תוס' אורות וגילוים על כל השנה כו'. אמנם, מ"ש נצבים ל' נפעל, היינו שהתגלות עצמו' הנשמה, הנה נש"י נפעלים בזה מלמע', וכמשנת"ל[109] ומבו' בכ"מ[110], דהתגלות עצם הנשמה אין בזה בהאדם בכח עצמו, רק שנותנים לו מלמע' כו'. אמנם בכדי שיהי' בר"ה התגלות עצמות הנשמה, זהו ע"י העבודה דכל השנה בכחות הגלוים כו'. וע"ז הוא ההקדמה דחדש אלול, בבחי' תשו"ת, ובפרט בימי הסליחות, להיות ממארי דחושבנא[111] בפרטי הענינים שלו ובפרטי העבודה דכל השנה, ואם הי' שלא כדבעי, יתמרמר בנפשו ע"ז, ובבחי' קבלה על להבא כו', ועי"ז יהי' בר"ה התגלות בחי' עצמות הנשמה כו'. וזהו מה שחשיב אח"כ ראשיכם שבטיכם כו', היינו לפי שבכדי להיות נצבים היום, זהו ע"י העבודה דכל השנה בכחות הגלוים, שזהו
קכז פרטי המדרי' שבנשמות כו'. גם, להיות שבהתגלו' עצמות הנשמה, הרי עי"ז יהי' התגלות הכחות, כמשנת"ל[112]. וכן הוא למע', דבר"ה, שנמשך בחי' עצמות אוא"ס, הרי אז הוא ג"כ ההמשכה כללית על כל העבודה דכל השנה, וכמו תקעו בחדש שופר כו', כי חוק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב[113], היינו בחי' אלקות שבנשמו', שגם ע"ז הוא הדין ומשפט בר"ה כו'[114], ובההמשכות דר"ה נמשך על כללות העבודה דכל השנה כו'. וזהו אתם נצבים היום, בבחי' התגלות דעצם הנשמה כו', ועי"ז אתם קיימין ועומדים, גם בבחי' תוס' אורות כו', ועי"ז הוא ההמשכה על כל השנה, בהעבודה בכחות הפנימיים כו', וז"ע ראשיכם שבטיכם וזקניכם כו'.

קיצור. ופעולת בחי' כתר דאצי' הוא רק בנש"י, והיא האהמ"ס ורעו"ד. והו"ע עדות לישראל (כי שרשם בבחי' סדכ"ס). והו"ע הקב"ה נותן בו נשמה, כי זהו האלקות שבנשמה. והו"ע ישראל, שר אל, השליטה להיות ביטול הרצונות זרות. ולהיות התגלות הכחות פנימיים, ונותן חיות בהפנימי. גם מזה הם הרהורי תשובה הבאים פתאום, ואכל בי עשרה שכינתא שריא.

אדמו"ר האמצעי וירא ע' קצו ואילך. דברים ע' צב.

106) ראה תנחומא ר"פ נצבים.

107) ראה תורת הבעש"ט – הובא באגרות־קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' תלא. הועתק ב„היום יום" כה אלול.

108) ראה לקו"ת נצבים מד, ב ואילך.

109) ע' קעא ואילך.

110) ראה לקו"ת שה"ש לה, א. סה"מ פר"ת ע' עו.

111) ראה זח"ג קעח, א. תניא פכ"ט (לו, ב). אגה"ת פ"ז (צז, א).

112) פס"ו (ע' קסט).

113) תהלים פא, ד־ה.

114) ראה לקו"ת דרושים לר"ה נו, א.